

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 22. februar 2005
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2005-730-0028
Dok.: AKJ20065

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

om

Forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et centralt dna-profilregister og retsplejeloven

(Udvidelse af dna-profil-registers persondel, indikationskrav ved
legemsundersøgelse mv.).

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for retten i Århus, Præsidenten for retten i Odense, Præsidenten for retten i Aalborg, Præsidenten for retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet, Dansk Kriminalpolitiforening, Politifuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Datatilsynet, Institut for Menneskerettigheder, Retslægerådet og Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Generelle bemærkninger

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for retten i Århus, Præsidenten for retten i Odense,

Præsidenten for retten i Aalborg, Præsidenten for retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten Advokatrådet, Retslægerådet og Retsmedicinsk Institut ved Københavns Universitet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Foreningen af Politimestre i Danmark har tilsluttet sig lovforslaget.

Rigspolitichefen vurderer, at de foreslåede lovændringer væsentligt vil forbedre politiets muligheder for efterforskning af forbrydelser samt må formodes at ville have en vis præventiv effekt.

Politidirektøren i København finder, at den foreslåede udvidelse af DNA-profilregisteret vil sikre en relevant udnyttelse af de muligheder, som nye kriminaltekniske værktøjer giver for at opklare forbrydelser hurtigt og effektivt.

3. Betingelserne for registrering

Foreningen af beskikkede advokater og Dansk Retspolitisk Forening kan ikke støtte forslaget om lempelse af mistankekravet ved udtagelse af spyt- eller blodprøve med henblik på senere identifikation, og man henviser i den forbindelse til flertalsudtalelsen i Strafferetsplejeudvalgets udtalelse om forslaget.

Justitsministeriet har efter en samlet vurdering fundet, at de væsentlige efterforskningsmæssige fordele, der er forbundet med den foreslåede udvidelse af DNA-profilregisteret, må veje tungere end principielle hensyn til at opretholde forskellige regler for legemsbesigtigelse og legemsundersøgelse. Ved forslaget om at fastsætte samme mistankekrav ved udtagelse af spyt- og blodprøver til brug for registrering af DNA-profiler som ved optagelse af fingeraftryk har Justitsministeriet lagt vægt på, at spyt- og blodprøver må anses for indgreb af tilsvarende lav intensitet som fingeraftryk. Der findes således ikke at foreligge sådanne forskelle i indgrebenes reelle intensitet, som - ud over den principielle sondring mellem de forskellige former for legemsindgreb - taler for et strengere mistankekrav ved spyt- og blodprøver end ved fingeraftryk.

Dansk Retspolitisk Forening kan ligeledes ikke anbefale den foreslåede lempelse af kriminalitetskravet. Foreningen anfører således, at det er en betydelig udvidelse af registeret at medtage almindelige tyverier og indbrud, og at forslaget vil bidrage til en yderligere opbygning af det, der ”populært” kaldes overvågnings- og registreringssamfundet.

Udviklingen på det kriminaltekniske område har gjort det muligt at sikre DNA-profiler som ”genetiske fingeraftryk” ved langt flere former for kriminalitet, end det er muligt at registre-

re personer for efter de gældende regler. I praksis sikrer politiet i meget vidt omfang biologiske spor ved mere almindelige kriminalitetsformer, som navnlig indbrud. Langt hovedparten af de sporfund, der er registreret i registerets spordel, stammer således fra berigelseskriminalitet. Justitsministerier finder, at forslaget om at udvide kriminalitetskravet er nødvendigt for at sikre en relevant udnyttelse af de muligheder, de kriminaltekniske værktøjer giver for at opklare forbrydelser hurtigt og effektivt.

Dansk Retspolitisk Forening finder endelig, at indikationskravet bør fastholdes.

Justitsministeriet finder det uheldigt, at det nuværende indikationskrav har som konsekvens, at der typisk ikke vil kunne registreres DNA-profiler af personer – f.eks. en voldtægtsmand – der i den konkrete sag enten tilstår, eller ikke har efterladt et biologisk spor på gerningsstedet.

Institut for Menneskerettigheder har mere generelt påpeget den problemstilling, at der i registeret kan optages personer, som er eller har været sigtede, men ikke er blevet dømt.

Justitsministeriet kan henvise til bemærkningerne til lovforslag nr. L 107 (Folketingsåret 1999-2000) om oprettelse af et centralt DNA-profilregister. Som det fremgår heraf, er det Justitsministeriets opfattelse, at registrering af sigtede, men ikke dømte personer er af væsentlig betydning for politiets muligheder for at opklare kriminalitet. Dertil kommer, at DNA-profilregisteret kan bidrage til hurtigt at rense uskyldige, der ellers kunne blive involveret i politiets efterforskning.

4. Sletning af oplysninger i persondelen

Landsforeningen af beskikkede advokater finder det ikke tilstrækkeligt begrundet at ophæve den gældende bestemmelse om, at sigtede, ikke dømte personer skal slettes af registeret efter 10 år.

Dansk Retspolitisk Forening har anført, at der snarere bør ske en skærpelse af sletningsreglerne i tilfælde af frifindelse eller påtaleopgivelse mv.

Justitsministeriet finder, at det svækker mulighederne for at anvende DNA-profilregisteret til efterforskning og opklaring, at sigtede, men ikke dømte personer skal slettes tidligere end i Fingeraftryksregisteret.

5. Forholdet til persondataloven

Datatilsynet har – efter at sagen har været behandlet i Datarådet – afgivet en række bemærkninger til lovforslaget. Efter Datatilsynets opfattelse rejser lovforslaget spørgsmål i forhold til de grundlæggende principper i persondatalovens § 5. Det anføres således, at der er grund til at overveje, om de foreslåede lempelser harmonerer med bestemmelserne i persondatalovens § 5, herunder navnlig proportionalitetsprincippet og kravet om at undgå unødigt dataophobning. Datatilsynet anfører videre, at hensynet til effektivt at kunne efterforske forbrydelser må afvejes nøje i forhold til hensynet til persondataskyttelse, herunder til at begrænse indsamling og opbevaring af følsomme personoplysninger, og at forslaget kun bør gennemføres, hvis væsentlige samfundsmæssige hensyn findes at tale herfor.

Datatilsynet har bemærket, at tilsynet lægger til grund, at persondatalovens regler, f.eks. om tilsyns- og inspektionsadgang, finder anvendelse på DNA-profilregisteret. Med udgangspunkt i persondatalovens bestemmelser er der således anført en række konkrete bemærkninger om bl.a. samtykkekrav ved fortsat opbevaring af personidentificerede sporfund og ege-naces. Datatilsynet har med henvisning til § 5, stk. 5, i persondataloven ligeledes anbefalet, at det nøje overvejes, om de foreslåede ændringer af sletningsreglerne er saglige og nødvendige set i forhold til de formål, man ønsker at forfølge med registreringerne.

Rammerne for DNA-profilregisteret er fastsat i lov nr. 434 af 31. maj 2000 om oprettelse af et centralt DNA-profilregister. DNA-profilregisteret er hermed gjort til genstand for særskilt lovregulering bl.a. med hensyn til, hvilke oplysninger der kan registreres, registerets anvendelsesmuligheder, sletningsregler, adgang til egen acces og adgang til videregivelse af oplysninger til andre myndigheder mv. DNA-profilregisteret er således på disse punkter ikke omfattet af den generelle regulering i persondataloven.

I forbindelse med lovforslaget har Justitsministeriet foretaget en nøje afvejning af de mange – til dels modstridende – samfundsmæssige hensyn, der gør sig gældende ved en udvidelse af DNA-profilregisteret. Efter en samlet vurdering finder Justitsministeriet det rigtigt at udvide DNA-profilregisteret som foreslået, jf. nærmere lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit

6. Spørgsmål om sagsomkostninger

Landsforeningen af beskikkede advokater har rejst spørgsmålet om domfældtes betaling af sagsomkostninger vedrørende DNA-undersøgelser i straffesager.

Justitsministeriet nedsatte i maj 2004 en styregruppe og en underarbejdsgruppe vedrørende sagsomkostninger i straffesager. Arbejdet forventes afsluttet i løbet af foråret 2005.

7. International udveksling af DNA-profiler

Rigspolitichefen har anmodet Justitsministeriet om at overveje mulighederne for at søge etableret en bredere hjemmel til international udveksling af oplysninger om DNA-profiler.

Det rejste spørgsmål har ikke sammenhæng med det foreliggende lovforslag om at udvide DNA-profilregisteret. Justitsministeret finder endvidere, at en eventuel udvidelse af adgangen til at videregive oplysninger fra registeret til udenlandske myndigheder rejser nogle principielle spørgsmål og ikke bør gennemføres uden forudgående høring mv.

8. Lovforslaget

Justitsministeriet har foretaget enkelte redaktionelle ændringer i det fremsatte lovforslag i forhold til høringsudkastet. Det fremsatte lovforslag adskiller sig indholdsmæssigt fra høringsudkastet på følgende punkt:

- Der er tilføjet en adgang til at udtage spyt- og blodprøve samt registrere DNA-profil af personer, der er eller har været sigtet for overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af børneporno.